

Zgodovina afrikanskih in azijskih narodov naj ostane dečku prikrita. Bodisi da je bilo to ali uno ljudstvo imenitno za razvoj človekovega duha, vendar posamesno to se prikaže kakor nekaj odterganega, brez veselosti, kar mladega človeka ne more razveseliti. Sicer naj se vse to, kar se ima prednašati, prednaša tudi jasno, prepričavno in umevno, tako da bo posnemal vsakdanje življenje. Pri nerodovitnih oddelkih naj se kar mimo gre, in naj se hiti k temu, kar nam predstavlja velike in imenitne značajnosti, to kar mlado serce nagibljuje, duh zbuja, kar značajnost vterjuje, kar podžiga serce v blago podvzetje.

Dopisi in novice.

iz Koroškega. J. R. 4. avgusta ob 9. uri je bila v Velkovcu v Helblinkovi dvorani volitev okrajnih šolskih svetovalecev. Pričujočih je bilo 27, izmed teh so bili zvoljeni gg.: Torinek iz Preval enoglasno, Tomaž Lausegger iz Lipicbaha z 18 glasovi, Artnak iz Doberlevesi s 16 glasovi. Za temi sta dobila g. Janež iz Gribinja 12, in Pepevnik iz Velkovca 8 glasov. Volitvine točke so nam bile precej nejasne. Ker postava enkrat pravi: V okrajni šolski svet se 3 učitelje iz svoje srede volijo, potem zopet pravi: V okrajni šolski svet sme zvoljen biti tisti, kateri ima zmožnost tudi v srenjski zbor zvoljen biti, t. j. duhovni, učitelji i. t. d. *) in kateri so 24. leto spolnili. Meni se zdi, da le one može, ktere so župani volili, zadene to, da more 24 let star biti in zmožnost tudi v srenjski zbor zvoljen biti. Župani so tudi zverstne za šolo vdane može zvolili, namreč g. Ulmana, župana v Prevaleh, g. Mertliča z Doberlevasi in g. Pintariča, barvarja v Velkovcu. Razun teh je neki največ glasov dobil verli domoljub g. Kraut, župan in posestnik 8 kmetij v Bistrici pod Pečo. Že prvi večer se je 13 učiteljev in 6 županov v Adlerjovi kerčmi zbralo, da bi prevdarili, ktere može bi drugi dan volili. Med tem so tudi namenili voliti Krauta, toda on se je odpovedoval, rekoč, da nemških pogovorov in pisem ne razumi. G. Mertlič, notar in državni poslanec v Velkovcu, povzame po slovenski besedo in priporoča, naj se prihodnjic na oba jezika v vseh rečeh ozira. **)

iz Idrije. Zadnje dni meseca julija so bila pri nas očitna šolska spraševanja, pri katerih je bilo obilo poslušavcev, kar je očiten dokaz, da tudi občinstvo vedno bolj in bolj spoznava šolo. Učitelji in učenci so pri skušnjah pokazali, da so zvesto spolnovali svoje dolžnosti. Šolsko leto so končali 31. pret. m. Po sv. maši, pri kateri je mladina

*) Učiteljski pomočniki niso do sedaj nikjer mož v srenjski zbor volili, zatega voljo nam ni jasno, zakaj so smeli tudi ti pri tej volitvi voliti, če nesmejo tudi zvoljeni biti.

**) Drugi del Vašega dopisa bomo drugod prilično porabili.

prav lepo pela, gredó učenci in mnogo gospode v prostrano dvorano bližnje velike gostilnice. Tukaj čeversta deklica govori s prijetnim mladinskim glasom po nemški; gotovo bi bile lepe njene besede globoko segale v serca vseh, ako bi jo bili le vsi razumeli. Ko učenka z odra stopi, bere učitelj tretjega razreda imena tistih učencev, ki so se prav dobro učili. Potem stopi deček na oder in se zahvaljuje v domačem jeziku nazočim predstojnikom in učiteljem za prejete nauke in dobrote. Konečno pohvali blagorodni gospod M. V. Lipold, domači šolski oglednik, učence, da so se lepo obnašali in pridno učili, učitelje pa za njih trud in prizadetje. Omenjal je pri tej priložnosti, da učitelj tretjega razreda, g. J. Eržen po 50letnem delovanji pri šolstvu letos stopi v pokoj. Povdarjal je njegovo ljubezen do otrok in veliko poterpežljivost, s katero mu je mogoče bilo toliko let uspešno delati na težavnem šolskem polji. Ganjenega serca priznava tudi g. Lipold njegove zasluge za šolstvo; kajti ves čas, še zadnja leta svoje službe je zadostoval šolskim tirjavam tako, da je vsa občina ž njim prav zadovoljna bila in ljubeznjivega starčka vedno čislala. Konec te svečanosti povabijo dobrotljivi domači šolski oglednik vse učence, ki so se prav dobro učili, na rojstni dan Njih Veličanstva, presvitlega cesarja, na „Zemljo“, kjer jih bode čakalo gotovo mnogo veselja. Potem je igrala godba, učenci pa so peli cesarjevo pesem, in svečanost ta je s tim minula. Kakor vlani tako ima tudi to leto šolsko sporočilo idrijske glavne šole slovenski sestavek na čelu. V njem razlaga g. J. Inglič, tukajšnji učitelj, prav jasno in razločno navade računske prihitelje, in priporoča da naj se ti prihitelji že v 3. in 4. razredu ljudskih šol učé. Jaz se popolnoma vjemam s pisateljevim nasvetom in želim to tudi pri drugih učiteljih. *) Kakor sporočilo kaže, je v tej šoli bilo mnogo učencev; treba bode napraviti zraven treh dosedanjih vstričnih razredov še četrtega. Da je to res treba, velewa tudi nova šolska postava, ki ne terpi, da bi en učitelj čez 80 otrok zlasti v tesnej izbi poučeval. Ako se to odpravi, želebi bi bilo potem, da se ali novo šolsko poslopje postavi ali pa vsaj staro, ki je zastran kovačnice zeló na neprimernem kraju, popravi in razširi.

Odbor učiteljskega društva za Kranjsko je enkrat sprožil blago misel o znanstvenih učiteljskih shodih. V počitnicah je pač priložnost, da se ta misel vresniči in društvo svojo delavnost pokaže javno pred svetom. Gibajmo se učitelji; pokažimo svetu, da umemo svoj važni poklic; delajmo nevtrudljivo, da vlada in ljudstvo enkrat spozná, da smo že zaslužili, da se nam zboljša naše materialno stanje! **)

Iz Selc. V predzadnjem listu „Učiteljskega Tovarša“ smo brali dopis iz Notranjskega o telovadbi v šoli. Kaže nam pot, po kateri bi se učitelji telovadbe naj hitreje in cenejše naučili. V tem dopisu se s pisateljem iz Notranjskega v mislih popolnoma vjemava, kajti obče znano je, da se dan danes od ljudskih učiteljev veliko tirja, a to nihče ne praša, ali je to mogoče, ali ne. Zahteva se od njih celó poučevanje v takih rečeh, katerih se sami nikdar učili niso, in med temi

*) Glej ta sestavek v „Tov.“!

Vredn.

**) Dopis o g. J. Erženevi slavi drugo pot,

Vredn.

je tudi podučevanje v telovadbi. Na Kranjskem pa je gotovo naj več učiteljev, kateri ne znajo telovaditi; kar pa kdo sam nima, tega tudi drugim deliti ne more.

Potreba je torej, da se učitelji v reči, katero naj bi potem druge učili, najpred sami izučé, in še le potem naj učé druge. Da bi slavna vlada o tej zadevi željam ljudskih učiteljev vstregla, mislim, da bi bilo potrebno, da bi se ji te misli in želje naznanile, kar naj bi storilo učiteljsko društvo. Učitelji imajo veselje do boljše omike in hrepenijo po nji; zato naj se jim ne kratí prilika dospeti do nje, ako to tudi državi malo stroškov uzrokuje!

M. K.

Iz Černomlja. V seji 8. t. m. je sl. županstvo v Černomlju enoglasno sklenilo, da pošlje učitelja Jožefa Juvana na svoje stroške k III. splošnemu zboru avstrijskih učiteljev v Gradec. Čast njim!

Iz Ljubljane. Rojstni god dan Njihovega Veličanstva presvetlega cesarja so po mestih in po deželi kakor vselej, slovesno praznovali. V nekterih krajih po deželi se je te svečanosti tudi šolska mladost vdeleževala s tem, da je ta dan slovesno dokončala šolsko leto.

— Gospodarska šola za učitelje se je 9. preteč. m. na Dunaju začela. Vseh učiteljev v tej šoli (razun teh iz Galicije) je letos čez 200, kateri prav pridno in vspešno poslušajo razne nauke o kmetijstvu, sadjarji, fiziki, čbelarstvu, kemiji, naravoslovji, gozdnarstvu i. t. d. 12. preteč. m. je to šolo počastil minister kmetijstva grof Potocki, in se je pomudil v vsakem treh oddelkov te šole. Učitelji so ga z navdušenimi slavoklici pozdravljali.

— V Beljaku na Koroškem se 1. oktobra t. l. začne realna gimnazija.

— Za šolsko svetovalstvo goriškega okraja je skupščina učiteljev za drugega svojega zastopnika izvolila g. Val. Kumar-ja, učitelja v c. k. vadnici za učitelje v Gorici.

— Včeraj, danes in jutri imajo ljudski učitelji v Gradcu svoj tretji splošni zbor. Pozneje kaj več o tem taboru.

Razpis učiteljske službe.

V glavni šoli v Idriji je izpraznjena učiteljeva služba 3. razreda s 367 gold. 50 kr. letnih dohodkov, kateri je priverženo tudi 28 gold. 35 kr. za derva in zelnik s 122 □ °, ali pa po oddaji učiteljeva služba 2. razreda s 315 gold. letnih dohodkov, z 18 gold. 90 kr. za derva, z 21 gold. za stanovanje in zelnikom, ki meri 111 □ °. Prošnjivec mora zraven drugih potrebnih lastnosti tudi dokazati, da zna peti in gosti. Prošnje naj se (v 3 tednih) ravnaajo do c. k. rudarskega ravnateljstva (k. k. Bergdirektion) v Idriji.

Premembe v učiteljskem stanu:

Na Kranjskem. G. Jož. Eržen, učitelj v glavni šoli v Idriji, je stopil v pokoj, in je posavljen z zlatim križcem za zasluge. G. France Schmidt, podučitelj v Ribnici, je odstavljen, in na njegovo mesto gre g. Janez Dovar, poterj. pripravnik.

 Spraševanja za učitelje bodo letos 22. in 23. septembra. Spraševanci naj se oglasé pri c. k. ravnateljstvu učilniške šole v Ljubljani.

Odgovorni vrednik:
Andrej Praprotnik.

Tiskar in založnik:
Jož. Rudolf Millo.